



# İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

**B**aşkent Üniversitesinin ev sahipliğinde Konrad Adenauer Stiftung ile işbirliği içinde 28-30 Nisan 2019 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen İstanbul Güvenlik Konferansında, Türkiye, Türkiye'nin bulunduğu bölge ve küresel bağlamda önemli konular gündeme geldi.

Açılış bölümünde hoşgeldiniz konuşmaları sonrasında Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Büyükelçi Doç. Dr. İbrahim Kalın açılış konuşmalarında, Türkiye'nin güvenlik ile ilgili bakış açısını anlattı. "Hepimiz güvende olmadıkça, hiç birimiz güvende değiliz" vurgusunu yaptı. Terörizm tehdidine dikkat çekti ve "terörizm sadece Batılı hedefleri vurduğunda sorun olarak algılanmamalı" dedi.

Özellikle "Suriye krizinin oluşturduğu sorunların yükünü" Türkiye'nin çektiğine dikkat çekti. Türkiye'nin hava savunma sistemleri alımı konusunda yaşadığı süreci ve S-400 alınmasına karar verilmesine giden gelişmeleri anlattı.

Daha önce Almanya'nın Ankara Büyükelçisi H. E. M. Erdmann tarafından yapılan konuşmada, S-400 alım sürecine ilişkin endişelerini ve Türkiye-ABD ilişkilerinin iyi olması arzusunda olduklarını ifade etmişti.

## 1. PANEL

İlk panelde, "AB'nin Demografik Zorlukları, Mülteciler ve Göç: Sosyal İstikrara ve Sınır Güvenliğine Etkileri, Önleyici Politika ve Stratejiler

Geliştirilmesi" konusu bağlamında konuşmalar yapıldı.

Türkiye'nin konuya bakış açısı Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türk Delegasyonu Başkanı Akif Çağatay Kılıç tarafından dile getirildi. Almanya Parlamentoso üyesi M. v. Marschall, Türkiye'nin iyi ilişkileri olan Afrika Kıtasında AB ile işbirliği içinde kalkınma ve göçün azaltılması yönünde önemli adımlar atılabileceğine dikkat çekti. Sınır güvenliği, insan ticareti gibi sorun alanlarını ifade etti. Gümrük Birliği'nin genişlemesi yönünde Almanya'nın Türkiye ile birlikte çalışabileceğini belirtti. Ayrıca AB'nin demografik yapısı nedeniyle düzenli göçe ihtiyacı olduğunu da vurguladı. Macar Başbakanlık ofisinde bakan olan Dr. G. Gulyas,



AB'de ortak bir göç politikası oluşturmanın zor olduğunu ancak mütecilerle ilgili ortak bir politika belirleniminin zorunluluğunu dile getirdi. Birleşik Krallık'tan Lady O. Maitland Avrupa'nın değişimine dikkat çekti. Büyük bir göç dalgasının yaşandığını, güvenli evleri olmadığından geri gönderilemediklerini, entegrasyon için çalışılması gerektiğini vurguladı. Yeni nesiller üzerine çalışılmasını ve onlara onların anladığı dilden (sosyal medya) yaklaşılmasını önerdi.

## 2. PANEL

İkinci Panel, «Trans-Atlantik Güvenliğin Geleceği ve Küresel Güvenlik Üzerine Etkisi» başlığı altında yapıldı. Almanya'dan iki, Türkiye, Birleşik Krallık ve Polonya'dan birer konuşmacı katıldı. Genel olarak NATO'nun değişmesi gerektiği, Rusya'nın agresifliği ve 360 derecelik bir tehdit oluşturduğu esasına göre yeniden güdümlenmesi gerektiği ifade edildi. Britanya'ya AB ülkelerinden gelen göçe dikkat çekildi.

## 3. PANEL

3. Panelin başlığı "Suriye'nin Geleceği: Vekalet Savaşlarının Test Edildiği Topraklar ve Komşuları ile Diğerlerinin Jeo-politik Gündemi ya da İstikrarlı, Laik ve Birleşmiş bir Millet"

idi. Alman Parlamentosundan, C. Schmidt, Suriye'nin Almanya açısından diğer Arap ülkelerine göre daha önemli olduğuna vurgu yaptı. Akdeniz havzasındaki istikrarın Avrupa için önemli olduğunu ifade etti. İran'dan S. Khatipzadeh, Suriye'de politik zorluklar olduğunu belirtti. Güvenlik ve barış temin edilip, yeniden inşa olmadan sonuca ulaşmanın zor olduğuna işaret ederek, "Vekalet savaşları ve silahları deniyor. Küresel olsun, bölgesel olsun pek çok aktör vekalet denemesine girdi" dedi. Almanya'dan Prof. Dr. C. Masala, Suriye'de NATO ve AB üyeleri açısından Batı'nın hiç sözünün geçmediği bölgesel bir çatışma yaşandığını vurguladı. Tek kutuplu dünyada, Çin'in güçlenip ikinci kutup olma yolunda ilerlediğini belirtti. Suriye'de Esed'in askeri çözümü, Rusya ve İran desteği ile bulunduğunu ifade etti. Prof. Dr. İlter Turan, Türkiye'nin Rusya ve İran ile birlikte hareket edebileceğine işaret etti. Suriye'deki sorunun basit bir çözümü olmadığını vurguladı. BM düzeninin sallanmaya başladığını; Türk Hükümeti yerinde olsa, bütün opsiyonları açık tutma yolunu seçeceğini ifade etti.

## 4. PANEL

4. Panelde "Doğu Akdeniz Bölgesinde Yeni Jeopolitikler ve Dinamikler: Riskler ve Tehditler" başlığı altında

konuşmalar yapıldı. Almanya'dan Emekli General Dr. K. Naumann, İtalya'dan Ankara Büyükelçisi H. E. M. Gaiani, İsrail'den Emekli Büyükelçi Dr. A. Liel ve Türkiye'den Emekli Büyükelçi N. Tan katıldı.

Naumann: "ABD ve Çin iki küresel güç arasında bir rekabet ortaya çıktı. Rusya güç olarak düşüşte. Ancak Rusya ABD'nin Ortadoğu'dan çıkmasını bir fırsat olarak gördü. Rusya bu bölgede AB ve NATO'yu zayıflatmaya çalışacak. Bu bölgede en büyük risk, İran'ın nükleer hareketleri, çatışma ve savaşa neden olabilir. Rusya'da işin içine girebilir. Öte yandan, Çin'in de ipekyolunu AB'ye bağlama girişimi var. Bu gelişmeler karşısında, AB Türkiye ile birlikte çalışabilir, hatta birlikte çalışmak zorundadır. Çünkü Türkiye AB değerlerine en yakın ülkedir."

Gaiani: "Doğu Akdeniz Bölgesi doğal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Buradaki problemlere Türkiye'nin çıkarları hesaba katılmadan bir çözüm bulunması mümkün görünmemektedir."

Liel: "İsrail, Ürdün ve Mısır arasında bir ittifak oluşmalıdır. Ancak diğer ülkelerin İsrail'e bağımlı görüntüsü vermesi, iyi bir izlenim bırakmıyor. Ancak, İran'a karşı kendiliğinden oluşan bir görünüm oldu" dedi.

"Türkiye-İsrail ilişkilerine ihtiyaç var. Ancak, son 10 yıldır bu ilişkiler çok kötü bir görünüm veriyor. İsrail buna karşılık alternatif olarak Kıbrıs Rum Kesimi, Yunanistan ve Balkan ülkeleri ile ilişkilerini geliştirdi."

Tan: "Dünya dağılmış durumda, en dağılmış bölge ise Doğu Akdeniz Bölgesidir. Doğu Akdeniz bölgesinin geleceği ile ilgili çok kötümserim."

## Tartışma Oturumu

Bu oturumda "Ufuk Turu: Türkiye-AB İlişkileri" bağlamında Alman



Parlamento Üyesi ve Avrupa Konseyi'nde Alman Delegasyonunun Başkanlığı görevini yürüten Dr. Andreas Nick ile Türk Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakçı karşılıklı görüşlerini ifade ettiler. Nick, Türkiye'nin verilen ödevleri yaptığı takdirde üye olabileceğini savunurken, Kaymakçı AB'nin Türkiye'ye çifte standart uyguladığını dile getirdi.

### **Alman-Türk İlişkileri Üzerine Bir Konuşma**

Akşam yemeği esnasında Almanya'nın önceki Cumhurbaşkanı Christian Wulff, Tarihsel bir perspektif ile Almanya ve Türkiye ilişkilerini göz önüne serdi. Her iki ülkenin de birbirlerine ihtiyacı olduğunu ifade etti.

### **5. PANEL**

Bu panel "Hibrid ve Vekalet savaşları Bağlamında Silahlar, Yeni Teknolojiler ve Taktiklerin Geleceği - Batılı Demokratik Ülkelerin Hibrid ya da Vekalet Yıkıcılığına ve Aşırıcılığın Yükselişine Etkili Biçimde Karşı Koyabilecekler mi?" başlığı altında yapıldı. Bu oturuma Kanada'dan Carleton Üniversitesinden A. C. Gendron, ABD'den Hudsons Enstitüsünden M.

Doran, Gürcistan'dan Önceki Dışişleri Bakan Yardımcısı N. Kharshiladze, Kanada'dan Carleton Üniversitesi Emekli Prof. Dr. M. Rudner katıldı.

Gendron: "Hibrid savaş, savaş ile barış arasında, hedeflerin altını oymak, hedeflere ulaşılmasını engellemek olarak tanımlanabilir. Karar mekanizmaları üzerinde etkili olarak engelleme yapmak, yöntem olarak kullanılıyor.

Şimdiki tehdit ortamı çok karmaşık. Demokratik toplumlar olarak bizim ortak yaşadığımız sorun; hukukun üstünlüğüne, kişi hak ve özgürlüklerini korumak. Eğer düşmanlarımız bu noktadan ilerliyorsa, demokrasilerimizi nasıl koruyacağız? Kendimizi nasıl savunacağız?"

"Demokrasilerimizi bu yeni savaş biçimine karşı nasıl koruyacağız?"

- Biz canlı biçimde caydırıcı olmalıyız.
- İstihbari faaliyetler konusunda zafiyetlerimizi gidermek için yoğun biçimde çalışmalıyız.
- İstihbarata güvenmemiz ve etkili biçimde saldırılara karşı koyabilmemiz gereklidir.

- karar alma mekanizmalarına ve ekonomik değerlere müdahale ediliyor. Vatandaşlarımızı iyi bilgilendirmek, vatandaşlar ile kamu kurumları arasında güven unsurunu oluşturmak gerekiyor.

Önleyici olabilmek, caydırıcı olabilmek çok önemlidir."

Doran: "Trump'ın başlattığı çevreleme stratejisi var. Bu strateji açısından İran ile ilgili tek sorun, İran'ın Hizbullah ile ilişkisi. İran çevrelense de, Hizbullah'ın diğer ülkelerdeki faaliyetlerine karşı bir strateji geliştirilemedi. İran sandığımız kadar "smat" değil zayıflar. İran'a karşı gelmek kolay ancak, İranlıların en büyük başarısı atıptık olmalarıdır. Zaman içerisinde bu modele ulaşmışlar. Biz yeteri kadar organize değiliz. Biz Vietnam'dan ders almadık, klasik bürokrasi ile olmuyor. Küçük bir sineğin peşinden tüfekle gidiyoruz."

Kharshiladze: "Bir çok değişme sebebiyle panel sorusuna cevabım olumsuz olacak. İkili bir değişim var: (1) Savaş teknolojisi değişti (2) Toplum değişti.

Gençler doğduğunda internet vardı. Geleneksel her şey, saldırı altında. Her şey değişiyor. Değişim sürekli devam ediyor. Bu sebeple büyük meydan okumalar ortaya çıktı."

Rudner: "Vekalet savaşlarında, vekiller ve gruplar var." Konuyu anlatırken, Kanada'nın petrolünü, yetersiz boru hatları sebebiyle ABD'ye teknelci piyasa şartlarında satmak zorunda olmasını örnek gösterdi. Alternatif boru hatları inşaatlarının dış güçlerin (ABD, İran) vekalet verdiği yerel gruplar tarafından engellenmesi olaylarını anlattı. Kritik altyapılara yönelik terör saldırılarını da işaret etti.

İlerleyen bölümde Gendron, kamuoyunun yalan haberler ve komplo teorilerinden etkilenmesini önle-



mek için çocukların şüpheci biçimde yetiştirilmesinin önemine vurgu yaptı.

Gendron, bedel ödetmek için ekonomik müeyyidelerin önemine dikkat çekti.

Rudner, istihbaratın faydalı olabilmesi için; gözden geçirme ve paylaşma aşamalarından söz etti. Bilginin akademik olarak alınıp işlenmesi ve paylaşılması gerektiğini vurguladı. "Ruslar ve İranlılar, istihbaratı yaymak için topluyorlar. Biz de bunu düşünmeliyiz."

Bu oturumda, NATO'nun hibrid savaş için kurulmadığı anlatıldı. Bu sebeple eskiye ait bir kurum olduğuna işaret edildi. "Günümüzde, savaşlar kurşun atılmadan yapılıyor."

## 6. PANEL

Bu panelde "Teknolojinin Yükselişi ve Genel Tehditlerin Azalması. Siber Silahlar ve Siber Güvenlik." başlığı altında konuşmalar yapıldı. Almanya İçişleri Bakanlığında Parlamenter Devlet sekreteri S. Mayer, Alman-

ya'dan Siber Güvenlik Birimi Başkanı H-W. Dünn, Altınbaş Üniversitesinden Prof. Dr. A. K. Han, Tokyo Üniversitesinden Prof. Dr. S. Ikeuchi katıldı.

Mayer: "Siber güvenlik artık vatandaşların ve devletin en önemli konusu oldu. Almanya'da istediğimiz durumdayız. Siber saldırılar daha sofistike, daha karmaşık, daha hedef odaklı oluyor.

Mutlak güvenlik yoktur, mutlak siber güvenlik yoktur. Sizin hazır olmanız yanında, komşunuzun, rakiplerinizin de hazır olması gerekir. Bu saldırılar sınır tanımıyor. Devlet-özel sektör, özel sektör-özel sektör arasında işbirliği gerekiyor.

Kritik altyapıların korunması önemlidir.

Almanya'da 2015'te Bilgi İşlem Güvenliği Kanunu çıkarıldı. Bu AB'de bir ilkti. Siber savunma merkezini kurduk; burayı geliştirmek için ikinci kanunu çıkarıyoruz.

Bugün yapılan hazırlığın yarının tehditlerine yeterli olmayacağını biliyo-

ruz. Süreklilik gerekiyor. Bunu AB'ye ve uluslar arası ölçüğe genişletmek gerekiyor.»

Dünn: "Bu önemli konu bütüncül olarak ele alınmalıdır. Almanya'da çok işler yaptık. Almanya büyük bir ekonomik güç. Gücümüz, "bilgi."

Almanya'nın federatif yapısı, siber güvenlik konusunda çapraşık bir yapı ortaya çıkarıyor.

Bir saldırıyı birine mal etmek çok zor. Gri alan fazla... IT güvenliği okul müfredatına girmeli. İsrail'de eğitim ilkokulda başlıyor."

Ikeuchi: "Japonya'da kritik altyapının korunması amacıyla siber güvenlik konusunda gelişmeler yaşandı.

2015 yılında siber güvenlik stratejisi hazırlandı. Bu konuda önemli adımlar atıldı."

Han: "NATO'da siber alan 2016 yılında kapsama alındı. Savaşın siber araçları var. İstedığınız yerde, istediğiniz biçimde konuşlandırabilirsiniz. Materyal ve ekipmana çok kolay ulaşabilirsiniz. Hele nükleer, kimyasal ve biyolojik silahlara göre çok kolay ulaşabilirsiniz.

Siber savaş araçları, siyaseti, güvenliği, ekonomiyi her alanı etkileyebilir.

NATO, çok önemli bir karar aldı. Siber güvenlikle ilgili Estonya'daki saldırı sonrasında bir mükemmeliyet merkezi kuruldu.

Türkiye'de siber saldırılara karşı "BTK" sorumludur."

## Kapanış Oturumu

Kapanış oturumunda genel değerlendirme ve teşekkür konuşmaları yapıldı. Gelecek yıl toplantının Nisan ayı başında yapılacağı açıklandı.